

Planära grafer, forts.

En **regelbunden polyeder** (en platonsk kropp):

alla sidoytor regelbundna m -hörningar, alla hörn kongruenta, valens n .

Det motsvarar en "dubbelt reguljär" plan, sammanhängande graf:

alla ytor har **m kanter**, alla hörn har **valens n** .

Enda möjliga sådana (med $n \geq 3$):

m	n	v	e	r	motsvarande polyeder
3	5	12	30	20	ikosaeder
3	4	6	12	8	oktaeder
3	3	4	6	4	tetraeder
4	3	8	12	6	hexaeder (kub)
5	3	20	30	12	dodekaeder

Duala grafen (inte säkert en enkel graf, även om G är det) $G^\perp$ till en plan graf G :

ett hörn i var och en av G 's ytor

en kant genom var och en av G 's kanter

Om G är (plan och) sammanhängande, är $(G^\perp)^\perp$ isomorf med G .

$$v^\perp = r, e^\perp = e, r^\perp = v$$

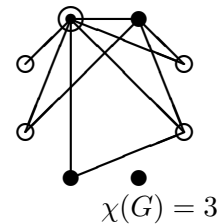
En **hörfärgning** av grafen $G = (V, E)$:

en funktion $c : V \rightarrow \mathbb{N}$

så att $\{x, y\} \in E \Rightarrow c(x) \neq c(y)$

Kromatiska talet $\chi(G)$ för G :

minsta antalet färger som G kan hörfärgas med

En **girig algoritm** för att approximera $\chi(G)$ (ger en överskattning av $\chi(G)$):

1. ordna hörnen: $v_1, v_2, \dots, v_n$

2. välj i ordning $c(v_1), c(v_2), \dots$ minsta möjliga, givet de redan valda

Sats: G har maxvalens $k \Rightarrow$

· $\chi(G) \leq k + 1$

· om G sammanhängande och inte reguljär så $\chi(G) \leq k$

Med Eulers polyederformel visas:

Sats: En planär graf har hörn med valens ≤ 5 .

Fyrfärgssatsen: G planär $\Rightarrow \chi(G) \leq 4$

På föreläsningen visades (kort) sexfärgssatsen och femfärgssatsen.

Vänd!

Antalet sätt att hörnfärga grafen $G = (V, E)$ med (högst) λ färger ges av det **kromatiska polynomet** $P_G(\lambda)$.

Det kromatiska talet $\chi(G)$ är det **minsta** $\lambda \in \mathbb{N}$ med $P_G(\lambda) \neq 0$.

$P_G(\lambda)$ är, som namnet antyder, ett polynom.

- Dess högstgradsterm är $\lambda^{|V|}$.
- Nästhögstgradstermen är $-|E|\lambda^{|V|-1}$.
- Koefficienterna är alternerande ≥ 0 och ≤ 0 .
- Konstanttermen är 0 (om $|V| > 0$).

Ex. För ett träd T_n med n hörn är

$$P_{T_n} = \lambda(\lambda - 1)^{n-1}.$$

För den fullständiga grafen K_n med n hörn är

$$P_{K_n} = \lambda(\lambda - 1)(\lambda - 2) \dots (\lambda - (n - 1)).$$

Rekursionsformel:

$$P_G(\lambda) = P_{G-e}(\lambda) - P_{G/e}(\lambda),$$

där $G - e$ är grafen G med kanten e borttagen och G/e är G med kanten e kontraherad (dvs hörnen i e :s ändar sammanslagna).

Med hjälp av rekursionsformeln visas egenskaperna ovan och man finner för den cykliska grafen C_n

$$P_{C_n}(\lambda) = (\lambda - 1)^n + (-1)^n(\lambda - 1).$$